

DIDAKTICKÝ TEST

Jméno a příjmení:

Počet úloh: 16

Maximální bodové hodnocení: 50

Povolené pomůcky: pouze psací a rýsovací potřeby

1 Základní informace k zadání zkoušky

- **Časový limit** pro řešení didaktického testu **je uveden na záznamovém archu**.
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- Za neuvedené řešení úlohy či za nesprávné řešení úlohy jako celku **se neodčítají záporné body**.
- **Odpovědi píšete do záznamového archu**.
- Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.
- Didaktický test obsahuje **otevřené** a **uzavřené úlohy**. Uzavřené úlohy obsahují nabídku odpovědí. U každé takové úlohy nebo podúlohy je **právě jedna odpověď správná**.
- Na začátku testového sešitu najdete vybrané **vzorce a vztahy**.

2 Pravidla správného zápisu odpovědí

- Řešení úloh zapisujte do záznamového archu **modře nebo černě** píšící propisovací tužkou, která píše **dostatečně silně a nepřerušovaně**.
- Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.
- V konstrukčních úlohách rýsujte tužkou a následně vše obtáhněte propisovací tužkou.
- Hodnoceny budou **pouze odpovědi uvedené v záznamovém archu**.

2.1 Pokyny k otevřeným úlohám

- Výsledky **píšete čitelně** do vyznačených bílých polí.

1

- Pokud budete chtít provést opravu, původní zápis přeškrtněte a nový uveďte do stejného pole.
- Je-li požadován celý postup řešení, uveďte jej do záznamového archu. Pokud uvedete pouze výsledek, nebudou vám přiděleny žádné body.
- **Zápisy uvedené mimo** vyznačená bílá pole **nebudou hodnoceny**.

2.2 Pokyny k uzavřeným úlohám

- Odpověď, kterou považujete za správnou, zřetelně zakřížkujte v příslušném bílém poli záznamového archu, a to přesně z rohu do rohu dle obrázku.

	A	B	C	D	E
14	☐	☐	☒	☐	☐

- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, pečlivě zabarvete původně zakřížkované pole a zvolenou odpověď vyznačte křížkem do nového pole.

	A	B	C	D	E
14	☒	☐	☐	☐	☐

- Jakýkoliv jiný způsob záznamu odpovědí a jejich oprav bude považován za nesprávnou odpověď.

TESTOVÝ SEŠIT NEOTVÍREJTE, POČKEJTE NA POKYN!

Druhé mocniny čísel 11–20:

$11^2 = 121$

$16^2 = 256$

$12^2 = 144$

$17^2 = 289$

$13^2 = 169$

$18^2 = 324$

$14^2 = 196$

$19^2 = 361$

$15^2 = 225$

$20^2 = 400$

Rozklad na součin:

$$a^2 + 2ab + b^2 = (a + b) \cdot (a + b)$$

$$a^2 - 2ab + b^2 = (a - b) \cdot (a - b)$$

$$a^2 - b^2 = (a + b) \cdot (a - b)$$

Přibližné hodnoty čísla π :

$\pi \doteq 3,14$

$$\pi \approx \frac{22}{7}$$

Obvod a obsah kruhu o poloměru r :

$$o = 2\pi r$$

$$S = \pi r^2$$

V úlohách 1, 2, 4.1, 4.2, 6, 7 a 8 přepište **do záznamového archu** pouze **výsledky**.

1 bod

- 1 Města Jihlava a Třebíč mají dohromady 86 200 obyvatel. Jihlava má o 16 000 obyvatel více.

Kolik obyvatel má Třebíč?

Řešení:

Třebíč ... x obyvatel
Jihlava ... $(x + 16\,000)$ obyvatel
celkem ... 86 200 obyvatel

$$x + x + 16\,000 = 86\,200$$

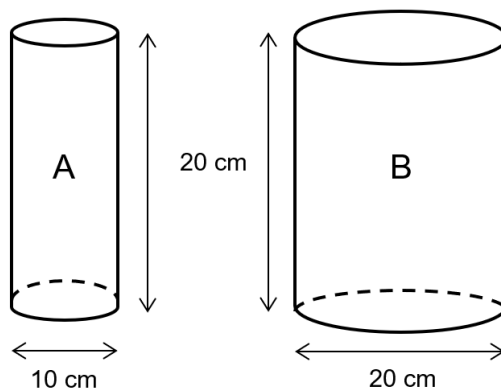
$$2x + 16\,000 = 86\,200$$

$$2x = 70\,200$$

$$x = 35\,100$$

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 2

Dvě válcové nádoby A a B mají stejnou výšku $v = 20$ cm. Nádoba A má průměr podstavy $d_1 = 10$ cm, nádoba B má průměr podstavy $d_2 = 20$ cm. Nádoba A je naplněna až po okraj vodou, nádoba B je prázdná.

2 body

- 2 **Do jaké výšky bude sahat voda v nádobě B, pokud všechnu vodu z nádoby A přelijeme do nádoby B?**

Pro výpočet použijte zaokrouhlenou hodnotu čísla π z tabulky na začátku testového sešitu.

Řešení:

Objem nádoby A: $V_A = S_{pA} \cdot v = \pi r_A^2 \cdot v = 3,14 \cdot 5^2 \cdot 20 = 1570 \text{ cm}^3$

Výška vody v nádobě B: $V_A = S_{pB} \cdot v_v = \pi r_B^2 \cdot v_v$

$$\Rightarrow v_v = \frac{V_A}{\pi \cdot r_B^2} = \frac{1570 \text{ cm}^3}{3,14 \cdot (10 \text{ cm})^2} = 5 \text{ cm}$$

3 Vypočítejte a výsledek zapište zlomkem v základním tvaru.**Do záznamového archu uveďte u obou podúloh celý postup řešení.**

$$3.1 \quad \frac{\frac{7}{5} + 3,3 - \frac{1}{2}}{\frac{1}{15} + \frac{1}{3}} =$$

Řešení:

$$\frac{\frac{7}{5} + 3,3 - \frac{1}{2}}{\frac{1}{15} + \frac{1}{3}} = \frac{\frac{14}{10} + \frac{33}{10} - \frac{5}{10}}{\frac{1}{15} + \frac{5}{15}} = \frac{\frac{42}{10}}{\frac{6}{15}} = \frac{42}{10} \cdot \frac{15}{6} = \frac{7}{2} \cdot \frac{3}{1} = \frac{21}{2}$$

$$3.2 \quad \left(\frac{1}{2} + \frac{1}{3} : \frac{5}{6}\right) - \frac{7}{2} + \frac{3}{5} : \frac{3}{2} - 1 =$$

Řešení:

$$\begin{aligned} & \left(\frac{1}{2} + \frac{1}{3} : \frac{5}{6}\right) - \frac{7}{2} + \frac{3}{5} : \frac{3}{2} - 1 = \\ & = \left(\frac{1}{2} + \frac{1}{3} \cdot \frac{6}{5}\right) - \frac{7}{2} + \frac{2}{5} - 1 = \left(\frac{1}{2} + \frac{2}{5}\right) - \frac{7}{2} + \frac{2}{5} - 1 = \frac{9}{10} - \frac{35}{10} + \frac{4}{10} - \frac{10}{10} = -\frac{32}{10} = -\frac{16}{5} \end{aligned}$$

4 Proveďte úpravu výrazů.

4.1 Umocněte a zjednodušte.

Výsledek zapište zlomkem v základním tvaru.

$$\left(\frac{b}{3} - 3b\right)^2 =$$

Řešení:

$$\left(\frac{b}{3} - 3b\right)^2 = \left(\frac{b}{3}\right)^2 - 2 \cdot \frac{b}{3} \cdot 3b + (3b)^2 = \frac{b^2}{9} - 2b^2 + 9b^2 = \frac{b^2 + 63b^2}{9} = \frac{64}{9} b^2$$

$$\left(\frac{b}{3} - 3b\right)^2 = \left(\frac{1}{3}b - \frac{9}{3}b\right)^2 = \left(-\frac{8}{3}b\right)^2 = \frac{64}{9} b^2$$

4.2 Upravte a výsledný výraz rozložte na součin pomocí vzorců:

$$5 - (1 - x^2) - x \cdot 2x =$$

Řešení:

$$5 - (1 - x^2) - x \cdot 2x = 5 - 1 + x^2 - 2x^2 = 4 - x^2 = (2 + x) \cdot (2 - x)$$

4.3 Zjednodušte (výsledný výraz nesmí obsahovat závorky):

$$(c-7) \cdot (c-7) - (c-5) \cdot 3c + c \cdot (c+c) =$$

Do záznamového archu uveďte u podúlohy 4.3 **celý postup řešení**.

Řešení:

$$\begin{aligned}(c-7) \cdot (c-7) - (c-5) \cdot 3c + c \cdot (c+c) &= \\ = (c^2 - 14c + 49) - (3c^2 - 15c) + 2c^2 &= c^2 - 14c + 49 - 3c^2 + 15c + 2c^2 = c + 49\end{aligned}$$

---

max. 4 body

5 Řešte rovnice.

Do záznamového archu uveďte u obou podúloh **celý postup řešení**.

Zkoušku nezapisujte.

5.1 $\left(x + \frac{1}{2}x\right) \cdot 2 = \left(x + \frac{1}{6}x\right) \cdot 2 + 6$

Řešení:

$$\left(x + \frac{1}{2}x\right) \cdot 2 = \left(x + \frac{1}{6}x\right) \cdot 2 + 6$$

$$2x + x = 2x + \frac{1}{3}x + 6$$

$$3x = 2x + \frac{1}{3}x + 6 \quad / \cdot 3$$

$$9x = 6x + x + 18$$

$$2x = 18$$

$$x = 9$$

5.2 $\frac{1}{2} \cdot (x+2) - (x-2)^2 = 6 - x^2$

Řešení:

$$\frac{1}{2} \cdot (x+2) - (x-2)^2 = 6 - x^2$$

$$\frac{1}{2} \cdot (x+2) - (x^2 - 4x + 4) = 6 - x^2 \quad / \cdot 2$$

$$x + 2 - 2x^2 + 8x - 8 = 12 - 2x^2$$

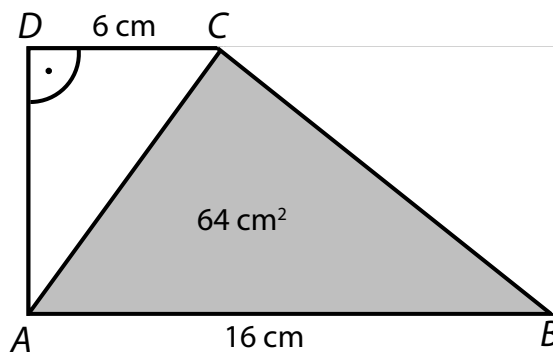
$$9x - 6 = 12$$

$$9x = 18$$

$$x = 2$$

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 6

Pravoúhlý lichoběžník $ABCD$ se základnami AB a CD a s pravým úhlem při vrcholu D je úhlopříčkou AC rozdělen na dva trojúhelníky ABC a ACD .
Pro délky stran platí: $|AB| = 16 \text{ cm}$, $|CD| = 6 \text{ cm}$. Obsah trojúhelníku ABC je 64 cm^2 .

max. 4 body

6

6.1 **Vypočítejte výšku lichoběžníku $ABCD$.**

Výsledek uveďte v cm.

Řešení:

$$S_{ABC} = \frac{|AB| \cdot v_{AB}}{2} \Rightarrow v_{AB} = \frac{2 \cdot S_{ABC}}{|AB|} = \frac{2 \cdot 64 \text{ cm}^2}{16 \text{ cm}} = 8 \text{ cm}$$

6.2 **Vypočítejte obsah lichoběžníku $ABCD$.**

Výsledek uveďte v cm^2 .

Řešení:

$$S_{ABCD} = \frac{|AB| + |DC|}{2} \cdot |AD| = \frac{16 \text{ cm} + 6 \text{ cm}}{2} \cdot 8 \text{ cm} = 88 \text{ cm}^2$$

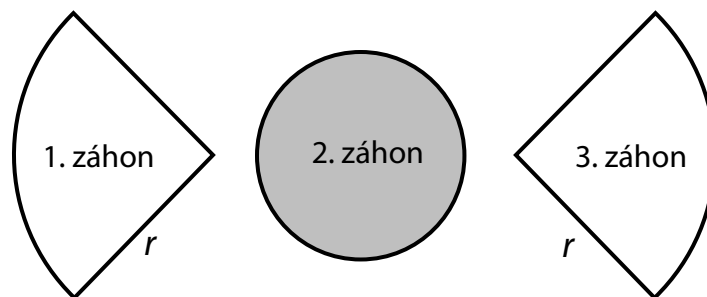
nebo

$$S_{ACD} = \frac{|DC| \cdot |DA|}{2} = \frac{6 \text{ cm} \cdot 8 \text{ cm}}{2} = 24 \text{ cm}^2$$

$$S_{ABCD} = S_{ABC} + S_{ACD} = 64 \text{ cm}^2 + 24 \text{ cm}^2 = 88 \text{ cm}^2$$

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 7

V parku jsou 3 okrasné záhony. První a třetí záhon o stejné velikosti mají tvar čtvrtkruhu, druhý záhon má tvar kruhu. Každý ze tří záhonů má obsah 314 dm^2 .

max. 4 body

7

V podúlohách 7.1 a 7.2 pro výpočet použijte zaokrouhlenou hodnotu čísla π z tabulky na začátku testového sešitu.

7.1 **Vypočítejte obvod druhého (kruhového) záhonu.**

Výsledek uveďte v celých metrech.

Řešení:

$$S = \pi r^2 \Rightarrow r = \sqrt{\frac{S}{\pi}} = \sqrt{\frac{314 \text{ dm}^2}{3,14}} = \sqrt{100 \text{ dm}^2} = 10 \text{ dm} = 1 \text{ m}$$

$$o = 2\pi r = 2 \cdot 3,14 \cdot 1 \text{ m} = 6,28 \text{ m} \doteq 6 \text{ m}$$

7.2 **Vypočítejte poloměr r jednoho z čtvrtkruhových záhonů.**

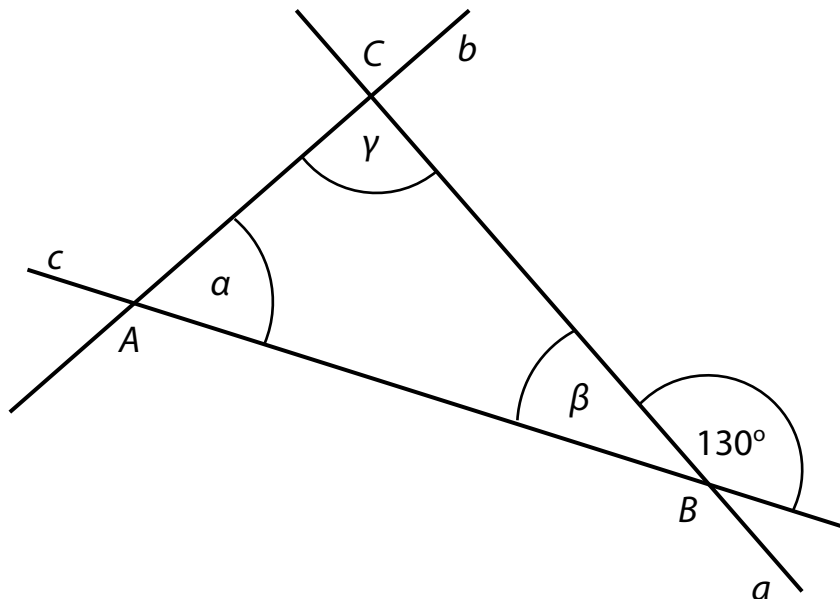
Výsledek uveďte v celých metrech.

Řešení:

$$S = \pi r^2 \Rightarrow r = \sqrt{\frac{S}{\pi}} = \sqrt{\frac{4 \cdot 314 \text{ dm}^2}{3,14}} = \sqrt{400 \text{ dm}^2} = 20 \text{ dm} = 2 \text{ m}$$

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 8

Trojúhelník ABC je vymezen třemi různoběžkami a, b, c . Přímky a a c svírají úhel 130° a velikosti úhlů a a γ jsou v poměru $2:3$.

max. 4 body

8

8.1 **Vypočítejte velikost vnitřního úhlu γ při vrcholu C.**

Řešení:

$$\text{Výpočet úhlu } \beta: \beta = 180^\circ - 130^\circ = 50^\circ$$

$$\alpha + \beta + \gamma = 180^\circ \Rightarrow \alpha + \gamma = 180^\circ - \beta = 130^\circ$$

$$\alpha : \gamma = 2 : 3$$

$$5 \text{ dílů: } 130^\circ$$

$$1 \text{ díl: } 130^\circ : 5 = 26^\circ$$

$$\text{úhel } \alpha = 2 \cdot 26^\circ = 52^\circ$$

$$\text{úhel } \gamma = 3 \cdot 26^\circ = 78^\circ$$

8.2 **Vypočítejte rozdíl $\alpha - \beta$ vnitřních úhlů α a β .**

Velikosti úhlů neměřte, ale vypočítejte (obrázek je ilustrační).

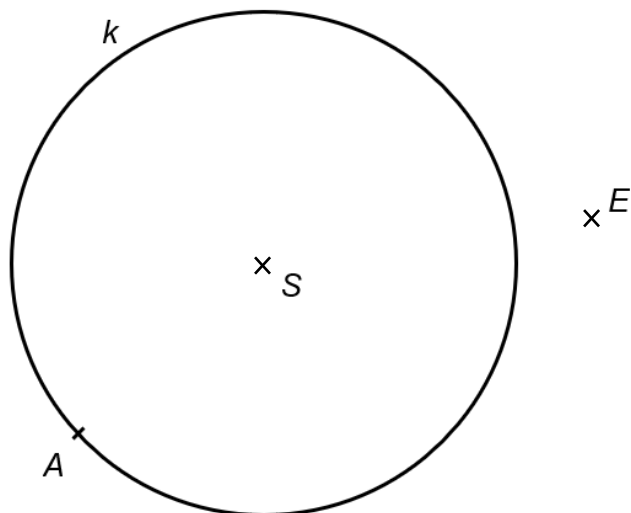
Řešení:

$$\alpha - \beta = 52^\circ - 50^\circ = 2^\circ$$

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 9

V rovině leží bod E a kružnice k se středem S , která prochází bodem A . Bod A je vrchol pravouhlého lichoběžníku $ABCD$ se základnami AB a CD a pravým úhlem při vrcholu A . Vrcholy C a D tohoto lichoběžníku leží na kružnici k , bod E je střed ramene BC .

max. 3 body

- 9 Sestrojte zbývající vrcholy B , C a D lichoběžníku $ABCD$, označte je písmeny a lichoběžník narýsujte.

V záznamovém archu obtáhněte celou konstrukci **propisovací tužkou** (všechny čáry, kružnice nebo jejich části i písmena).

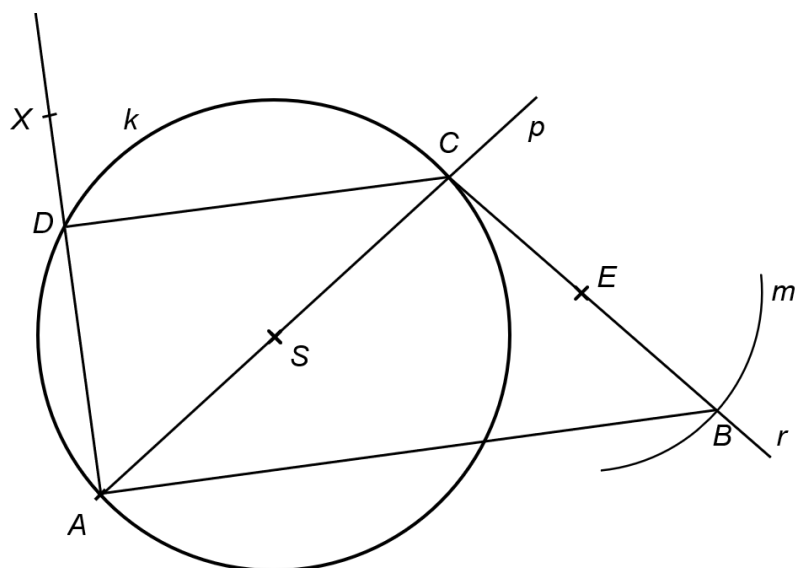
Řešení:

1. $\rightarrow AS$
2. $C; \rightarrow AS \cap k = \{C\}$
3. $\rightarrow CE$
4. $m; m(E; |EC|)$
5. $B; \rightarrow CE \cap M = \{B\}$
6. AB
7. $\sphericalangle BAX; |\sphericalangle BAX| = 90^\circ$

Poznámka:

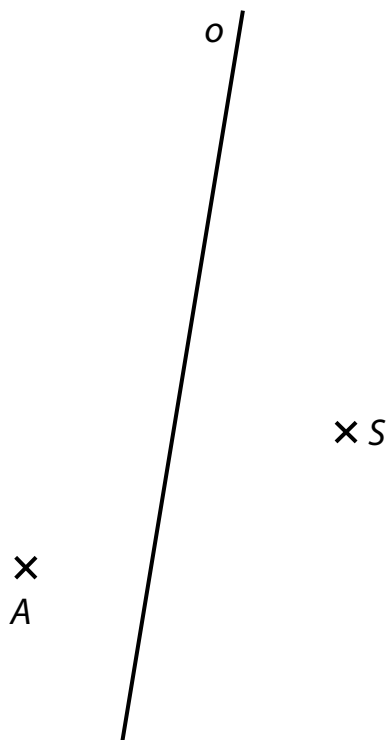
Kružnice k je Thaletova kružnice pro trojúhelník ACD s přeponou AC a pravým úhlem u vrcholu D .

8. $D; \rightarrow AX \cap k = \{D\}$

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 10

V rovině je dána přímka o a body A a S , které neleží na přímce o . Bod A je vrchol rovnoramenného lichoběžníku $ABCD$, bod S je střed strany BC . Přímka o je osa souměrnosti lichoběžníku.

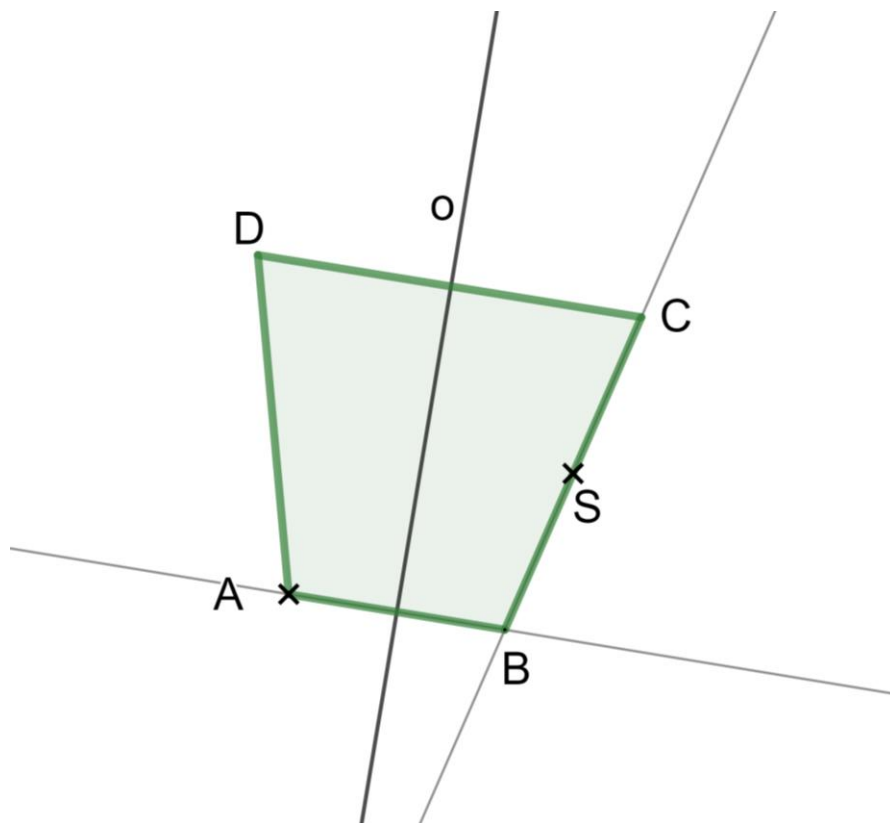
max. 3 body

10 Sestrojte lichoběžník $ABCD$.

V záznamovém archu obtáhněte celou konstrukci **propisovací tužkou** (všechny čáry, kružnice nebo jejich části i písmena).

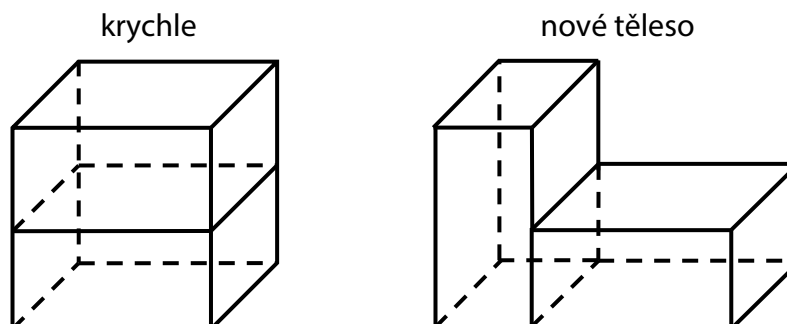
Řešení:

1. $O(o): A \rightarrow B$
2. $\rightarrow BS$
3. $C; C \in \rightarrow BS \wedge |BS| = |CS|$
4. $O(o): C \rightarrow D$
5. lichoběžník $ABCD$

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 11

Krychle má délku hrany 3 dm. Krychli rozdělíme vodorovným řezem na dva shodné hranoly a vytvoříme nové těleso.

2 body

11 O kolik dm^2 se zvětší povrch nového tělesa?

- A) o $4,5 \text{ dm}^2$
- B) o 9 dm^2**
- C) o 18 dm^2
- D) oba povrchy jsou stejné
- E) jiný výsledek

Řešení:

Povrch krychle: $S = 6 \cdot a^2 = 6 \cdot (3 \text{ dm})^2 = 54 \text{ dm}^2 \Rightarrow 12 \text{ p\u016fstran}$
1 p\u016fstrana = $4,5 \text{ dm}^2$

Povrch tělesa: $14 \text{ p\u016fstran} = 63 \text{ dm}^2 \Rightarrow 63 \text{ dm}^2 - 54 \text{ dm}^2 = 9 \text{ dm}^2$

2 body

12 Dva sourozenci Eva a Michal šetří společně na dárek pro rodiče. Eva našetřila 40 % potřebné částky, Michal o 24 korun více než Eva. Sourozencům zbývá našetřit 72 korun.

Kolik korun stojí dárek?

- A) 96 Kč
- B) 120 Kč
- C) 480 Kč**
- D) 1 920 Kč
- E) jiný výsledek

Řešení:

Eva	... $0,4x$	$0,4x + (0,4x + 24) + 72 = x$
Michal	... $0,4x + 24$	$0,8x + 96 = x$
zbývá	... 72	$96 = 0,2x$
celkem	... x	$x = 480$

---

2 body

- 13** V divadle bylo těsně před začátkem představení v sále obsazeno 70 % sedadel. Po začátku představení přišlo se zpožděním ještě 11 lidí a obsazenost sálu se tím zvýšila na 75 %.

Jaká je kapacita sálu?

- A) méně než 200
B) 200
C) 210
D) 220
E) více než 220

Řešení:

11 osob je 5 % sálu $\Rightarrow$ 2,2 osoby je 1 % $\Rightarrow$ 100 % je 220 osob

---

2 body

- 14** Tři kamarádi Petr, Cyril a Honza čtou komiksy. Petr přečetl o 3 komiksy více než Cyril, Honza přečetl o osminu komiksů více než Cyril. Petr a Honza přečetli stejný počet komiksů.

Kolik komiksů přečetl Petr?

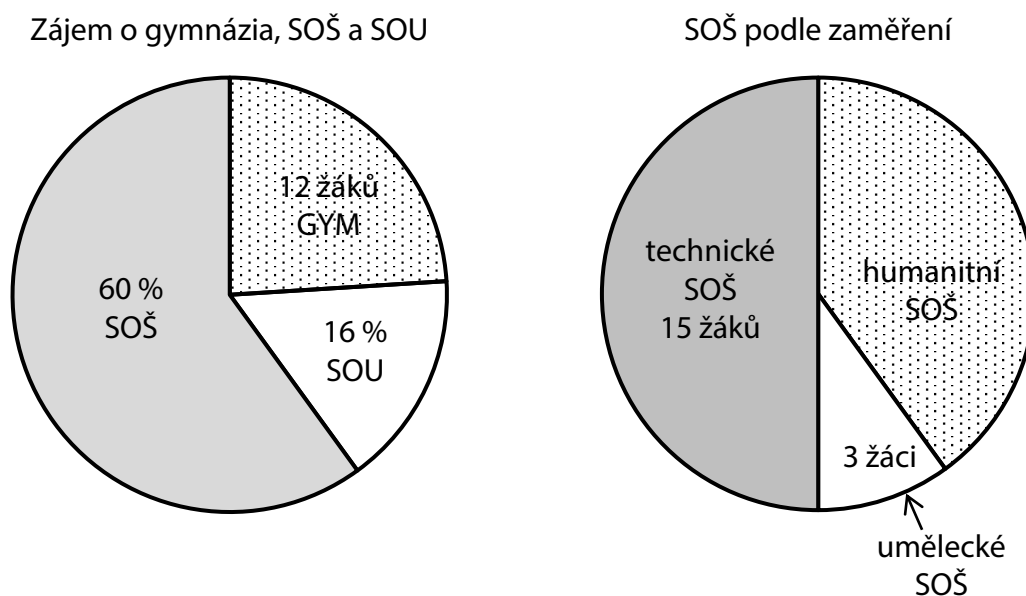
- A) 22
B) 24
C) 25
D) 26
E) 27

Řešení:

Petr	... $x + 3 = 24 + 3 = 27$	$x + 3 = \frac{9}{8}x \Rightarrow \frac{1}{8}x = 3$ $x = 24$
Pavel	... x	
Honza	... $x + \frac{1}{8}x = \frac{9}{8}x$	

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 15

Všichni žáci 9. A a 9. B odpověděli v průzkumu, jakou střední školu chtějí studovat. Žáci chtějí na gymnázia (GYM), střední odborné školy (SOŠ) nebo střední odborná učiliště (SOU). Ti, kteří chtějí na střední odbornou školu, uvedli také obor zaměření – humanitní, technický či umělecký. Výsledky průzkumu jsou zaznamenány v grafech. Na gymnázia chce jít studovat 12 žáků. Nejmenší zájem je o odborná učiliště, kam chce jít 16 % žáků. Největší zájem je o střední odborné školy, na kterých chtějí studovat všichni, kteří nechtějí jít na gymnázia ani na odborná učiliště. Na uměleckou střední školu chtějí 3 žáci, 15 žáků na technicky zaměřenou střední školu, ostatní, kteří chtějí na střední odborné školy, by si vybrali humanitní obor.

max. 3 body

15 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení (15.1–15.3), zda je pravdivé (A), či nikoli (N).

15.1 Na uměleckou střední školu chce jít 6 % všech žáků.

A N

15.2 V 9. A a 9. B je celkem více než 50 žáků.

15.3 Na gymnázia a na humanitní střední školy se chce hlásit stejný počet žáků.

Řešení:

Žáci gymnázia: $100\% - 60\% - 16\% = 24\%$ to je 12 žáků

1 % je 0,5 žáka $\Rightarrow$ všech žáků je 50

Žáci uměleckých SŠ: 3 žáci je 6 %

Žáci SŠ: 60 % je 30 žáků

Žáci humanitních škol: 30 žáků - (15 + 3) žáků = 12 žáků

- 16** Deset zedníků dokončí stavbu budovy za 20 dní. Všichni zedníci jsou stejně výkonní a pracují rovnoměrným tempem.

Přiřadte ke každé úloze (16.1–16.3) odpovídající výsledek (A–F).

16.1	Za kolik dní dokončí stavbu budovy 4 zedníci?	<u> E </u>
16.2	Kolik zedníků dokončí stavbu budovy za 5 dní?	<u> D </u>
16.3	Kolik dní bude trvat dokončení stavby budovy, jestliže na první polovině stavby pracuje 8 zedníků a současně na druhé polovině stavby pracuje 10 zedníků?	<u> C </u>
- A) 10
B) 12,5 16.3
 C) 22,5
D) 40 16.2
E) 50 16.1
 F) 52,5

- 16.1 Za kolik dní dokončí stavbu budovy 4 zedníci?

Řešení:

20 dní ... 10 zedníků

x dní ... 4 zedníci

$$\frac{x}{20} = \frac{10}{4} \Rightarrow x = 50$$

- 16.2 Kolik zedníků dokončí stavbu budovy za 5 dní?

Řešení:

20 dní ... 10 zedníků

5 dní ... y zedníků

$$\frac{y}{10} = \frac{20}{5} \Rightarrow y = 40$$

16.3 Kolik dní bude trvat dokončení stavby budovy, jestliže na první polovině stavby pracuje 8 zedníků a současně na druhé polovině stavby pracuje 10 zedníků?

Řešení:

20 dní ... 10 zedníků $\Rightarrow$ 10 dělníků udělá polovinu práce za 10 dní

z_1 dní ... 8 zedníků

z_2 dní ... 10 zedníků $\Rightarrow z_2 = 10$ dní

$$\frac{z_1}{10} = \frac{10}{8} \Rightarrow z_1 = 12,5$$

$z = z_1 = 12,5$ dne